

Sygn. akt II C 682/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi, w II Wydziale Cywilnym,

w składzie: Przewodniczący: SSO Mariola Kaźmierak

Protokolant: sekr. sąd. Julita Sielicka

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2015 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa D. Ż.

przeciwko Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w Ł.

o 250.000 zł.

1. oddala powództwo;

2. nie obciąża powoda kosztami procesu.

Sygn. akt II C 682/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 21 maja 2015 r., skierowanym przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w Ł., powód D. Ż. wniósł o zasądzenie od pozwanego zadośćuczynienia w kwocie 150.000 zł z tytułu naruszenia jego dóbr osobistych w trakcie przebywania w Areszcie Śledczym w Ł. w okresie od sierpnia 2011r. do grudnia 2012 r. w związku z warunkami odbywania kary pozbawienia wolności, 100.000 zł zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku z przekroczeniem uprawnień przez funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz zasądzenie od pozwanego kosztów procesu. Uzasadniając twierdzenie o złych warunkach bytowych powód wskazał na następujące uchybienia: zawilgocenie i zagrzybienie ścian, zła jakość sprzętu kwaterunkowego, nie w pełni zabudowane kąpiki sanitarne, nie wyodrębnione stanowiska prysznicowe, brak ciepłej wody w celi, niewystarczająca częstotliwość kąpeli / raz w tygodniu/, nieszczelna stolarka okienna, łóżka pozbawione zabezpieczeń, niewystarczające dzienne stawki żywieniowe, przeprowadzanie kontroli osobistych przy każdorazowym wyjściu i powrocie do oddziału mieszkalnego oraz zobowiązanie powoda do korzystania z odzieży skarbowej poza terenem jednostki penitencjarnej .

/pozew - k. 2 - 3/.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na rzecz pozwanego Skarbu Państwa kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2001 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. W ocenie pozwanego wszelkie roszczenia i zarzuty kierowane pod adresem pozwanego są całkowicie pozbawione podstaw, co do zasady jak i co do wysokości, ponadto zarzuty powoda są ogólnikowe. W odniesieniu do roszczeń związanych z warunkami osadzenia powoda w okresie powyżej 3 lat wstecz od daty wniesienia pozwu, pozwany podniósł zarzut przedawnienia. W odniesieniu do pozostałych roszczeń wskazał, że administracja Aresztu Śledczego w Ł. podejmowała wszelkie działania, które leżały w jej gestii, by zapewnić osadzonym odpowiednie warunki odbywania kary pozbawienia wolności. /odpowieź na pozew – k. 50 – 59/.

Na rozprawie w dniu 21 października 2015 r. pełnomocnik powoda zmodyfikował żądanie pozwu poprzez cofnięcie sformułowania o naruszeniu przez funkcjonariuszy pozwanego przepisów prowadzących do popełnienia przestępstwa i wniósł o zadośćuczynienie w związku z naruszeniem dóbr osobistych powoda na skutek działania funkcjonariuszy w łącznej kwocie 250.000 zł.

/protokół rozprawy z dnia 21.10.2015r. k. 127, czas nagrania 00:02:05/.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód D. Ż. przebywał, jako osadzony, w Areszcie Śledczym w Ł. w okresach: od 8 sierpnia 2007 r. do 15 października 2008 r., od 15 czerwca 2010 r. do 30 czerwca 2011 r. oraz od 9 sierpnia do 18 grudnia 2012 r.

W czasie pobytu w pozwanym Areszcie powód przebywał w celach, w których zakwaterowana była następująca liczba osadzonych:

- cela numer 130 w Pawilonie B/IV o powierzchni 5,23 m² - w okresie od 8 sierpnia 2007 r. do 24 kwietnia 2008 r.
 - zakwaterowany 1 osadzony, w dniu 25 kwietnia – dwaj osadzeni, w dniach 26 kwietnia – 15 października 2008 r.
 - jeden osadzony,
- cela numer 119 w Pawilonie B/IV o powierzchni 12,02 m² - od 15 czerwca do 4 sierpnia 2010 r., liczba zakwaterowanych osadzonych wynosiła 4;
- cela numer 62 w Pawilonie B/II o powierzchni 9,67 m² - w okresie od 5 do 8 sierpnia 2010 r. zakwaterowanych dwóch osadzonych, 9 sierpnia 2010 r. – trzech, 10 sierpnia 2010 r. – dwóch osadzonych,
- cela numer 47 w Pawilonie B/II o powierzchni 12,05 m² - w dniu 11 sierpnia 2010 r. – zakwaterowanych trzech osadzonych, w dniach 12 – 15 sierpnia 2010 r. – dwóch osadzonych, 16 – 30 sierpnia 2010 r. – trzech, 31 sierpnia – 12 września 2010 r. – czterech, 13 września – 15 listopada 2010 r. – trzech, 16 listopada – 28 grudnia 2010 r. – czterech osadzonych;
- cela numer 12 w Pawilonie A/I o powierzchni 12,04 m² - w dniach 29 – 30 grudnia 2012 r. – trzech osadzonych; 7 – 31 stycznia 2011 r. – czterech osadzonych, 1 – 6 lutego 2011 r. – trzech, 7 lutego – 10 kwietnia 2011 r. – czterech, 11 kwietnia – 6 maja 2011 r. – trzech, 7 maja 2011 r. – czterech; 8 – 10 maja 2011 r. – trzech, 11 – 23 maja 2011 r. – czterech, 24 – 25 maja 2011 r. – trzech;
- cela numer 85 w Pawilonie C/II o powierzchni 12,00 m² - w dniach 26 maja – 16 czerwca 2011 r. – czterech osadzonych,
- cela numer 21 w Pawilonie A/1 o powierzchni 4,53 m² - w okresie od 17 do 30 czerwca 2011 r. – jeden osadzony,
- cela numer 13 w Pawilonie B/1 o powierzchni 11,30 m² - w okresie od 9 do 12 sierpnia 2012 r. – dwóch osadzonych,
- cela numer 47 w Pawilonie B/II o powierzchni 12,05 m² - w dniu 13 sierpnia 2012 r. – trzech osadzonych, 14 – 16 sierpnia 2012 r. – dwóch osadzonych, 17 sierpnia – 9 września 2012 r. – trzech osadzonych, 10 – 26 września 2012 r. – czterech osadzonych, 27 września – 1 października 2012 r. – trzech osadzonych, 2 – 16 października 2012 r. – czterech osadzonych,
- cela numer 92 w pawilonie B/II o powierzchni 4,52 m kw. - w okresie od 17 października do 7 listopada 2012 r. – jeden osadzony,

- celi numer 144 w Pawilonie A/IV o powierzchni 4,65 m² - w okresie od 8 listopada do 12 grudnia 2012 r. – jeden osadzony,

- celi numer 24 w Pawilonie C/I o powierzchni 4,65 m² - w okresie od 13 do 18 grudnia 2012 r. – w celi zakwaterowany jeden osadzony.

/notatka służbowa Aresztu Śledczego w Ł. k. 78 – 79, zeznania powoda - protokół rozprawy z dnia 21.10.2015 r. – k. 127, czas nagrania – 00:30:28/

W latach 2002 – 2007 przeprowadzono generalny remont wszystkich cel w Areszcie Śledczym w Ł.. W ramach tych prac dokonano m. in. zabudowy kąpoków sanitarnych. Cele są dewastowane przez osadzonych, w związku z tym remonty są przeprowadzane także na bieżąco. We wszystkich celach jest oświetlenie typu jarzeniowego o mocy 40 Watt, panujące w porze dziennej oświetlenie jest wystarczające do czytania. W każdej celi znajdują się łóżka, taborety, stoły, szafy, wieszak. Ilość tego sprzętu dostosowana jest do liczby osadzonych. Środki czystości są rozdzielane zgodnie ze stosownym Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości. Przy przyjęciu do Aresztu osadzony otrzymuje środki czystości /płyn do naczyń, do urządzeń sanitarnych, proszek do szorowania, płyn ogólny do zmywania, płyn do mycia okien/ a następnie środki te są przydzielane raz w miesiącu. Czasami środki czystości są wydawane na prośbę osadzonego.

/zeznania świadka W. B. – protokół rozprawy z dnia 21.10.2015 r. – k. 127, czas nagrania – 00:11:22/

W sezonie grzewczym wszystkie cele są ogrzewane, wentylowane choć nie klimatyzowane. Temperatura w celach wynosi 21-22 stopni. Przeglądy przeprowadzane są raz do roku przez zewnętrzne firmy.

Kontrole odbywają się zgodnie z przepisami, przeprowadzane są przez funkcjonariuszy ochrony.

/zeznania świadka W. B. – protokół rozprawy z dnia 21.10.2015 r. – k. 127, czas nagrania – 00:15:28, 00:17:49/

Do 2007 roku kąpokki sanitarne miały wysokość 220 cm. Do kąpokka były montowane drzwi wysokości 150 cm. Od 2015r. roku w 2/3 cel zabudowa została podwyższona. Obecnie kąpokki sanitarne są pełnowymiarowe, w pełni zamknięte.

W celach brak ciepłej wody.

Sprzęt jest użytkowany dopóty, dopóki spełnia swoją rolę. Jest wymieniany w zależności od potrzeb. Osadzeni niszczą sprzęt.

W każdym bloku znajdują się trzy łaźnie, w każdej z nich – po 12 stanowisk. Między poszczególnymi stanowiskami nie ma ścianek. Ostatni remont łaźni miał miejsce w 2011 roku. Maksymalnie może korzystać z łaźni jednocześnie 24 osadzonych. Funkcjonariusze doprowadzają i odprowadzają osadzonych i są obecni podczas kąpieli w tym celu by nie dochodziło do nielegalnych kontaktów między osadzonymi.

Wszystkie okna są drewniane. Są poddawane bieżącym naprawom, spełniają swoje właściwości.

/zeznania świadka W. B. – protokół rozprawy z dnia 21.10.2015 r. – k. 127, czas nagrania – 00:17:49, 00:22:49, 00:25:25/

Podczas kompleksowej kontroli aresztu przeprowadzonej przez Sędziego Penitencjarnego we wrześniu 2014 r. nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie warunków osadzenia czy złego stanu pomieszczeń.

Stwierdzono, iż: wszystkie cele w Areszcie Śledczym w Ł. są skanalizowane i mają doprowadzoną zimną wodę. W części cel kąpokki sanitarne są zabudowane całkowicie. W większości zabudowa ta jest jedynie częściowa, a wejście do nich zasłania kotara z materiału. W niektórych celach wejście do kąpokka sanitarnego zabudowanego z trzech stron stanowi drewniana przesłona umocowana na zawiasach do wysokości około półtora metra.

/sprawozdanie z wizytacji Aresztu Śledczego – k. 102 odw./.

Pomimo systematycznego corocznego remontowania części cel w ramach posiadanych niewielkich środków finansowych, są one mocno wyeksploatowane, w wielu celach ściany są brudne, okna są stare, nieszczelne i nie będą spełniać swojej roli w miesiącach zimowych. Niewielka część okien została wymieniona na plastikowe, głównie te, których nie dało się już naprawić. Osadzeni, którzy z racji specyfiki jednostki przebywają tutaj tylko czasowo, nie dbają o wyposażenie i stan techniczny cel, w których zostają umieszczeni, a wręcz je dewastują. Widać ewidentną różnicę na korzyść w stanie technicznym i wyglądzie cel, w których przebywają skazani pracujący, odbywający od początku do końca orzeczoną wobec nich karę pozbawienia wolności na terenie Aresztu Śledczego.

Zarówno umywalki jak i sedesy znajdujące się w celach są częściowo wyeksploatowane.

/sprawozdanie z wizytacji Aresztu Śledczego –k. 103/.

Nie ma zastrzeżeń do temperatury panującej w celach oraz cyrkulacji powietrza. Inna sytuacja może występować w typowych miesiącach zimowych. Kąkiki sanitarne w celach są czyste, środki czystości pozostające w dyspozycji osadzonych umożliwiają im dbanie o właściwy stan urządzeń sanitarnych znajdujących się w celach.

/sprawozdanie z wizytacji Aresztu Śledczego – k. 103/.

Okna w celach pawilonów mieszkalnych są odpowiedniej wielkości i umożliwiają należyty dopływ światła dziennego. Na oknach cel pawilonów A, B i C zamontowano przesłony, nie powoduje to jednak ich gorszego oświetlenia. Wieczorem cele oświetlają świetlówki jarzeniowe odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem, a emitowane przez nie światło należy uznać za wystarczające do czytania i pisania.

/sprawozdanie z wizytacji Aresztu Śledczego – k. 103/.

Podstawowe wyposażenie cel stanowią piętrowe łóżka, stoły i taborety oraz wiszące szafki, gdzie skazani przechowują między innymi artykuły spożywcze oraz naczynia. Stan tych sprzętów jest zaledwie dostateczny, podobnie jak stan materaców, koców, pościeli oraz ręczników i ścierek. Widać na nich ślady częściowego zużycia i napraw, co związane jest z dużą rotacją osadzonych z racji przeznaczenia pozwanej jednostki penitencjarnej. W roku 2013 zakupiono 50 kompletów łóżek piętrowych, które zostały wstawione do wyremontowanych 68 cel. W roku 2014 do końca sierpnia wyremontowano również 68 cel.

/sprawozdanie z wizytacji Aresztu Śledczego – k. 103 - 103 odw./.

We wszystkich celach znajdują się gniazda elektryczne, co umożliwia osadzonym korzystanie z odbiorników telewizyjnych i grzałek.

/sprawozdanie z wizytacji Aresztu Śledczego – k. 103 odw./.

Osadzeni mogą chodzić w swoich ubraniach. W miarę potrzeby wydaje się osadzonym ubrania pozostające w dyspozycji Aresztu. Ich liczba oraz stan nie budzą zastrzeżeń.

/sprawozdanie z wizytacji Aresztu Śledczego – k. 103 odw./.

W Areszcie są trzy łaźnie usytuowane na najniższej kondygnacji, w każdym z pawilonów mieszkalnych. Stan techniczny łaźni usytuowanych w pawilonach B i C nie budzi najmniejszych zastrzeżeń. Każda z nich została wyremontowana. Każda składa się z przebieralni i pomieszczenia kąpielowego. Ściany pomalowane są farbą olejną, a podłogi wykonane z lastryka. W części kąpielowej, gdzie ściany wyłożone są estetycznymi płytkami, znajduje się 12 sitek natryskowych umieszczonych pod sufitem. Na podłodze leżą gumowe dywaniki. W przebieralni na ścianach zamontowane są wieszaki, a pod ścianami ustawiono ławki. Przeprowadzony został generalny remont wszystkich łaźni.

/sprawozdanie z wizytacji Aresztu Śledczego – k. 103 odw./.

W Areszcie Śledczym w Ł. służba zdrowia zajmuje 12 pomieszczeń usytuowanych w pawilonach mieszkalnych. W Pawilonie B znajduje się pokój kierownika służby zdrowia, pokój lekarzy, sekretariat oraz gabinet przyjęć lekarzy specjalistów. Ponadto w każdym pawilonie mieszkalnym jest gabinet stomatologiczny i ambulatorium, w którym pełni dyżur pielęgniarka, a także przyjmuje pacjentów lekarz internista.

/sprawozdanie z wizytacji Aresztu Śledczego – k. 103 odw./.

Posiłki dla osadzonych przygotowywane są w kuchni znajdującej się w budynku wielofunkcyjnym. Stan pomieszczeń kuchni oraz znajdujących się w niej urządzeń jest dobry. Ściany wyłożone są kafelkami, podłoga lastrykiem. W kuchni zachowana jest odpowiednia czystość. Na stanowisku szefa kuchni zatrudniony jest funkcjonariusz SW. Pod jego kierunkiem przy bezpośrednim przygotowywaniu posiłków pracują osadzeni, którzy zostali przyuczeni do zawodu kucharza. Prace pomocnicze np. obieranie warzyw, oczkowanie ziemniaków, zmywanie wykonują osadzeni bez specjalistycznego przeszkolenia. Wszyscy dysponują aktualnymi książeczkami zdrowia. Jadłospis zatwierdza lekarz, zaś walory smakowe i jakość posiłków każdorazowo sprawdzana jest przez pielęgniarkę lub pielęgniarza. Z przygotowanych posiłków pobiera się próbki dla celów sanitarnych i przechowuje się je w lodówce przez okres 3 dni. Oprócz żywienia przygotowywanego dla ogółu osadzonych kuchnia więzienna serwuje także posiłki dietetyczne na diety ogólną lekkostrawną, dla chorych na cukrzycę oraz dietę bezglutenową i tłuszczową. Posiłki do poszczególnych pawilonów dowożone są przez osadzonych zatrudnionych w kuchni w przeznaczonych do tego celu termosach i pojemnikach. Zakupione w odpowiedniej ilości termosy pozwoliły na wyeliminowanie dowożenia gorących posiłków w metalowych kotłach, co umożliwiło wydawanie posiłków o odpowiedniej temperaturze. Tam przejmują je porządkowi poszczególnych oddziałów i rozwożą po celach. Porządkowi w trakcie wydawania posiłków ubrani są w białe fartuchy oraz białe czepki, których czystość nie budzi zastrzeżeń. Porządkowi posiadają ważne książeczki zdrowia i stanowią grupę potencjalnych pracowników kuchni. W każdym oddziale znajduje się waga, gdzie może być sprawdzona przez osadzonego bądź inne uprawnione osoby gramatura składnika posiłku. Łączny koszt żywienia jednego osadzonego w dniu 10 września 2014 roku wyniósł 4,80 zł. W Areszcie działają dwie kantyny, w których osadzeni mający środki finansowe mogą kupować artykuły żywnościowe, wyroby tytoniowe, a także środki higieniczne, kosmetyki oraz niektóre artykuły przemysłowe.

/sprawozdanie z wizytacji Aresztu Śledczego – k. 104 odw. - 105/.

Po przeprowadzonej wizytacji pozwanego we wrześniu 2014 r. oceniono, iż Areszt Śledczy w Ł. funkcjonuje prawidłowo, przestrzegane są prawa osadzonych, egzekwowane obowiązki, osoby pozbawione wolności traktowane są z poszanowaniem zasad określonych w art. 4 § 1 i 2 kkw, a karę pozbawienia wolności i tymczasowe aresztowanie wykonuje się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W toku kontroli nie ujawniono uchybień i zaniedbań, które dawałyby podstawę do kierowania pod adresem tej jednostki penitencjarnej zaleceń powizytacyjnych.

/sprawozdanie z wizytacji Aresztu Śledczego – k. 110/.

W wydanej w sprawie z powództwa innego osadzonego, toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Łodzi Widzewa w Łodzi za numerem I C 818/13 opinii, biegły z zakresu budownictwa K. Ś. stwierdził iż: przesłony w oknach cel mieszkalnych pozwanego aresztu zostały zaprojektowane i wykonane zgodnie z przepisami i normami, nie ograniczając dopływu powietrza, jak również z uwagi na wielkość otworów okiennych, nie ograniczając przenikania światła do pomieszczeń. Montaż przesłony wynika z przepisów specjalnych dla zakładów karnych i aresztów śledczych. Przesłony posiadały wymagane przepisami aprobaty i certyfikaty, zostały wykonane z materiałów dopuszczonych do obrotu w budownictwie. Przesłony zaprojektowano i wykonano zgodnie z przepisami, przesłony umożliwiają wymianę powietrza w pomieszczeniu poprzez napływ powietrza po obwodzie.

Materiał, z którego wykonano przesłony z uwagi na znaczną przezroczystość nie ogranicza dostępu światła. Dodatkowo powierzchnia okien jest większa niż podają wytyczne.

Wentylacja w celach jest zgodna z przepisami, możliwa poprzez otwory okienne /większe od podanych według wytycznych/. Istniejące przewody wentylacyjne służą do wentylacji kącika sanitarnego, który obecnie jest wydzielany do pełnej wysokości pomieszczenia ściankami typu lekkiego. Przewody wentylacyjne podlegają okresowym kontrolom przez osoby uprawnione i są poddawane naprawom bieżącym według wskazań osoby uprawnionej.

/pisemna opinia biegłego sądowego z dziedziny budownictwa K. Ś. wydana w sprawie IC 18/11 Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi – k. 86, /

Stan techniczny instalacji grzewczej jest zgodny z obowiązującymi przepisami i zapewnia właściwe warunki cieplne w pomieszczeniach, które nie zmieniały swojego przeznaczenia użytkowego od momentu oddania do użytku. Przy dużych różnicach temperatur zewnętrznych i wewnętrznych może okresowo wystąpić obniżenie temperatury, z uwagi na stary system grzewczy i jego opóźnienia w podniesieniu temperatury czynnika grzewczego /jest to z reguły proces krótkotrwały, gdyż grzejniki nie posiadają, zgodnie z przepisami, zaworów regulacyjnych przy grzejnikach i czynnik cieplny o wysokiej temperaturze przepływa bez ograniczeń przez grzejnik, dając wyższą temperaturę w pomieszczeniu.

Stan techniczny stolarki okiennej nie jest idealny z uwagi na długi okres eksploatacji w trudnych warunkach niszczenia i dewastacji przez osadzone. Brak wyraźnych odkształceń skrzydeł okiennych lub wypaczeń. Skrzydła zamykają się bez specjalnych problemów. Skrzydła wyposażone są w kilka rodzajów zamknięć: fabryczne tzw. oliwki, klamki do skrzydeł okiennych, zasuwki dwuelementowe montowane na ramach skrzydła okiennego i ościeżnicy. Wszystkie klamki pozwalają na dokładne domknięcie skrzydła okiennego. W skrzydłach okiennych drewnianych nie występują uszczelki, co po wieloletnim intensywnym użytkowaniu i braku możliwości dalszej regulacji, może dawać uczucie przewiewu /w formie mikro szczelin stosowanych obecnie w nowej stolarni w celu wymuszenia obiegu powietrza w pomieszczeniach.

/pisemna opinia biegłego sądowego z dziedziny budownictwa K. Ś. wydana w sprawie IC 18/11 Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi – k. 86 odw ./

Podobne wnioski wynikają z opinii innego biegłego z zakresu budownictwa K. H. wydanej w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi za numerem IC 818/13. Biegły ten stwierdził, że cele mieszkalne pawilonów Aresztu Śledczego wybudowane były zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami prawa budowlanego. Obecnie trwają na bieżąco prace poprawiające standard pomieszczeń cel, chociażby poprzez wydzielanie kącików sanitarnych. Wszystkie cele mieszkalne, z wyjątkiem cel mieszkalnych będących w remoncie spełniają warunki zasiedlenia i wynoszą powyżej 3m² na osobę. Brak jest danych co do konkretnych danych odnośnie zawilgocenia, dezynfekcji i deratyzowania dotyczących cel mieszkalnych. Przeprowadza się dezynsekcję (przeciwko robactwu) w 90% cel przejściowych pawilonu A.

W oknach cel mieszkalnych w pawilonie A występują okna z blendami „skośnymi”. Wykonane są w konstrukcji nośnej i ochronnej z kształtowników metalowych, w których osadzone są szyby ze szkła zbrojonego. Blendy te spełniały warunki obowiązujące w okresie budowy pawilonów. Obecnie są systematycznie wymieniane. W pozostałych przypadkach występują blendy „równoległe” spełniające wymagania prawa budowlanego, w zakresie obowiązujących przepisów.

Do odbiorników wody (umywalka i wc) znajdujących się w kącikach sanitarnych w celach mieszkalnych dostarczana jest tylko woda zimna.

W zakresie cyrkulacji powietrza, każda cela mieszkalna posiada okno otwierane do wewnątrz oraz kratkę wentylacyjną, zapewniającą wentylację grawitacyjną. Przeprowadzane są systematyczne kontrole przewodów wentylacyjnych przez uprawnione służby (kominiarskie) co do prawidłowego ich działania. Same przekroje poprzeczne przewodów pionowych pozostają cały czas bez zmian. Natomiast często występują przypadki przesłaniania krutek wentylacyjnych przez osadzone. Kąciki sanitarne w celach mieszkalnych, pomimo że warunki techniczne jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie nie obowiązują aresztów śledczych oraz więzień w zakresie warunków dla

pomieszczeń sanitarnych, to przedmiotowe cele mieszkalne i posiadają kąpiki sanitarne które spełniają te warunki, za wyjątkiem celi nr 69 w pawilonie A, w której to celi mieszkalnej, która stanowi celę jednoosobową izolacyjną, brak jest wydzielenia kąpika sanitarnego. W pozostałych celach występują różne przypadki. We wszystkich przypadkach, z wyjątkiem cel będących w remoncie, jest zainstalowana umywalka oraz miska ustępowa z deską sedesową.

/pisemna opinia biegłego sądowego z dziedziny budownictwa K. H. wydana w sprawie IC 818/13 Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi – k. 90 odw. – 91 odw /.

Od września 2014 r. powód pozostaje na wolności i od tego czasu pozostaje na zwolnieniu lekarskim. Jest pod opieką kardiologa. Opiekuje się chorą matką.

/zeznania powoda – protokół rozprawy z dnia 21.10.2015 r., k. 127, czas nagrania – 00:35:07/.

Powyższe ustalenia faktyczne Sąd poczynił w oparciu o złożone do akt sprawy dowody z dokumentów związanych z osadzeniem powoda w Areszcie Śledczym w Ł.. Nadto ustalając stan faktyczny sprawy Sąd oparł się na zeznaniach powoda oraz świadka W. B. (2).

Sąd nie dał wiary twierdzeniom powoda co do tego, że w jego przypadku warunki bytowe w Areszcie Śledczym w Ł. wykraczały poza granice stanowiące o naruszeniu godności osobistej, albowiem tego rodzaju twierdzenia powoda nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Odnośnie części w.w. zarzutów strona pozwana przedstawiła stosowne dokumenty w postaci protokołu z kontroli Aresztu Śledczego przez Sędziego penitencjarnego za sporny okres. W zakresie innych powołała się na przepisy regulujące odpowiednie normy. Sąd pominął te fragmenty zeznań powoda, w których skarżył się oni ogólnie na złe warunki panujące w Areszcie Śledczym w Ł. / małe łaznie, zły stan materacy, nieprzyjemny zapach, brak zasłonek w szafkach, nieszczelne okna/, nie wskazując żadnych konkretnych okoliczności odnoszących się do jego osoby i mogących naruszyć jego dobra osobiste. Opisywane przez powoda złe warunki panujące w areszcie wielokrotnie nie znalazły potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym w szczególności w sprawozdaniu wizytacji Aresztu w danym okresie. Jednocześnie oczywistym jest, że osoby pozbawione wolności, przebywając w areszcie czy zakładzie karnym wbrew swojej woli, mają tendencję do narzekania i opisywania wszystkiego w sposób bardziej negatywny niż jest w rzeczywistości. Trudno zresztą oczekiwać od nich zadowolenia z przymusowego pobytu w takim miejscu.

Sąd pominął dowód w postaci załączonego przez stronę powodową Raportu przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji Aresztu Śledczego w Ł., mając na uwadze, iż ww. Raport został sporządzony w styczniu 2014 roku, po losowym, jak wynika z treści raportu wybraniu cel. Raport nie wskazuje jaka ilość cel została skontrolowana, w raporcie powołano się na konkretne nieprawidłowości jedynie w celach mieszkalnych: Pawilon A cela 147 (wykwity na suficie, nieprawidłowe oszklenie okna, cela 94 (uszkodzenie lustra), Pawilon B cela 25 (zabrudzenia krwią na ścianie), Pawilon C cela 72 (zapadanie się materaca spowodowane ubytkiem podkładu - łóżko niezajęte). Zważywszy, że w Areszcie Śledczym w Ł. jest 390 cel mieszkalnych, opisanie nieprawidłowości w bardzo ogólny sposób i wskazanie tylko kilku konkretnych miejsc, gdzie stwierdzono nieprawidłowości, nie może stanowić jakiegokolwiek dowodu w kwestii warunków osadzenia powoda. Nie mogą także świadczyć o naruszeniu dóbr osobistych powoda ogólne stwierdzenia przedstawicieli K. m. in., że stolarka okienna była zużyta czy, że zagrzybienie powoduje reperkusje zdrowotne.

Sąd pominął, na podstawie art. 207§ 6 k.p.c. wnioski dowodowe zgłoszone przez pełnomocnika powoda na rozprawie poprzedzającej wyrokowanie jako zgłoszone ze znacznym opóźnieniem, bez usprawiedliwienia tego opóźnienia i powodujące znaczne przedłużenie postępowania. Powód winien bowiem wszystkie te wnioski powołać już w pozwie, a najpóźniej 19 sierpnia 2015 roku. Sąd doręczył bowiem powodowi odpis odpowiedzi na pozew z pouczeniami w trybie art. 5 i 210§2¹ k.p.c. i określił termin 14 dni do zgłoszenia wszelkich wniosków dowodowych pod rygorem ich późniejszego pominięcia (zarządzenie k- 72). Powód odebrał to zarządzenie w dniu 5 sierpnia b.r. (k- 76) . Zgłoszenie zatem wniosków w dniu 21 października b.r. uznać należy za dalece spóźnione. W okresie od wytoczenia powództwa do ostatniej rozprawy nie wyniknęły żadne nowe okoliczności w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo jest niezasadne, co skutkuje jego oddaleniem.

Pozwany w sposób skuteczny zgłosił zarzut przedawnienia roszczeń zgłoszonych przez D. Ż. powstałych na 3 lata przed wniesieniem pozwu, a więc przed 21 maja 2012 r.

Zgodnie z nieobowiązującym już przepisem art. 442 § 1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulegało przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym wypadku roszczenie przedawniało się z upływem lat dziesięciu od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę.

Powołany przepis został uchylony z dniem 10 sierpnia 2007 r., tj. z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 80, poz. 538). Obecnie obowiązujący art. 442¹ § 1 k.c. również ustanawia trzyletni termin przedawnienia roszczeń, którego bieg rozpoczyna się od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Zgodnie z art. 2 ustawy nowelizującej, do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a według przepisów dotychczasowych w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych, stosuje się przepis art. 442¹ k.c.

Bieg przedawnienia roszczeń względem pozwanej jednostki rozpoczął się zatem z chwilą, w której powód posiadał kompleksową i ugruntowaną wiedzę o doznawanej w jego ocenie szkodzie i jej sprawcy a zatem z chwilą, w której powód doświadczał rzekomej szkody ze strony pozwanego. W tym stanie rzeczy przedawniły się roszczenia powoda wobec Aresztu Śledczego w Ł. za okres trzech lat wstecz przed wytoczeniem powództwa, tj. za okres przed dniem 21 maja 2012r.

Roszczenie przedawnione jednak nie wygasa, lecz przekształca się w tzw. roszczenie niezupełne, które nie może być zasądzone i przymusowo wyegzekwowane. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba, że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia /art. 117 § 2 k.c./. Ponieważ uchylenie się od skutków przedawnienia stanowi wykorzystanie przysługującego dłużnikowi prawa podmiotowego, podniesienie zarzutu może zostać w konkretnej sprawie uznane za nadużycie prawa podmiotowego, jeśli sąd uzna, iż byłoby to sprzeczne z zasadami współżycia społecznego /art. 5 k.c./.

W realiach niniejszej sprawy, brak jest jakichkolwiek okoliczności wskazujących na zaistnienie takiej sytuacji /powód uzasadniał swoje opóźnienie w wystąpieniu z niniejszym pozwem wielością spraw karnych/. Uznać zatem należało, iż podniesienie przez pozwanego w odpowiedzi na pozew zarzutu przedawnienia roszczenia za ww okres było skuteczne.

Przedmiotem oceny Sądu pozostaje zatem jedynie okres od dnia 22 maja 2012r.

W niniejszej sprawie powód, powołując się na art. 417 k.c. w zw. z art. 448 k.c. w zw. z art. 23 i 24 k.c., dochodził zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych.

Treść art. 23 k.c. wskazuje na to, że dobra osobiste człowieka pozostają pod ochroną prawa cywilnego i to niezależnie od ochrony przewidzianej przez inne przepisy. W przepisie tym podano otwarty katalog chronionych dóbr osobistych, do których niewątpliwie należą również godność i prawo do humanitarnego traktowania. Przy czym ocena, czy nastąpiło naruszenie dobra osobistego, nie może być dokonana według miary indywidualnej wrażliwości osoby, która czuje się dotknięta zachowaniem innej osoby, ale musi być dokonana przy stosowaniu kryteriów obiektywnych (tak też S.A. w Łodzi w wyroku z dnia 28 sierpnia 1996, I ACr 341/96, OSA nr 7-8 z 1997 r., poz. 43). Liczy się więc społeczny odbiór danego zachowania, oceniany według kryteriów właściwych dla ludzi rozsądnych i uczciwych. Ocena, czy dobro osobiste człowieka zostało zagrożone lub naruszone, wymaga zastosowania kryteriów o charakterze obiektywnym. Nie ma tu bowiem znaczenia subiektywna reakcja i odczucia pokrzywdzonego, lecz istotny jest odbiór danego zachowania przez osoby trzecie i reakcja opinii publicznej (SN w wyroku z 26 października 2001 r., V CKN 195/01, LEX nr 53107).

Nie każde naruszenie dobra osobistego daje jednak prawo do skorzystania z ochrony prawa cywilnego. W myśl bowiem art. 24 k.c. ochrona taka przysługuje jedynie przed bezprawnym naruszeniem dobra osobistego. Bezprawne jest zachowanie sprzeczne z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Omawiany przepis wprowadził ponadto domniemanie bezprawności naruszenia dobra. Każde więc naruszenie kwalifikowane jest jako bezprawne. Skutkuje to przerzuceniem ciężaru wykazania przyczyn, dla których nastąpiło naruszenie na sprawcę i to jego obciąża ryzyko niewyjaśnienia wszystkich okoliczności. Dlatego w procesie o ochronę dóbr osobistych, pozwany ma obowiązek wykazać, że jego działanie nie było bezprawne. Okolicznościami kontratypowymi wyłączającymi bezprawność są np.: zgoda poszkodowanego, działanie w ramach obowiązku prawnego, wykonywanie własnego prawa podmiotowego, obrony koniecznej, czy wreszcie działanie podjęte w obronie uzasadnionego interesu społecznego lub prywatnego.

W przypadku bezprawnego naruszenia dobra osobistego art. 24 k.c. pozwala osobie, której dobro osobiste zostało naruszone żądać, aby sprawca naruszenia dopełnił czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, a w szczególności złożył oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach określonych w kodeksie cywilnym, może również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy na wskazany cel społeczny.

W przedmiotowej sprawie dobrem osobistym zagrożonym działaniem administracji Aresztu Śledczego jest prawo do godności i humanitarnego traktowania.

Zgodnie z treścią art. 30 Konstytucji przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Każdy jest obowiązany szanować wolności i prawa innych. Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanowione tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Doniosłe znaczenie dla ochrony dóbr osobistych ma także konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w R. dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr (...) oraz uzupełniona Protokołem nr (...) (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.) zawierająca katalog praw i wolności przysługujących każdemu człowiekowi. Natomiast w myśl postanowień Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, przyjętej w N., godność ludzka jest nienaruszalna. Musi być szanowana i chroniona. Każdy ma prawo do poszanowania swej integralności fizycznej i psychicznej.

Standardy humanitarnego traktowania osadzonych w jednostkach penitencjarnych wyznacza przede wszystkim orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W sprawie zakończonej wyrokiem z 9 marca 2006 r., zajmując się kwestią wielkości celi, w jakiej przebywają więźniowie, jako elementem zapewnienia godziwych warunków odbywania kary pozbawienia wolności, Europejski Trybunał Praw Człowieka uznał za sprzeczną ze standardami Europejskiego Komitetu Zapobiegania Torturom powierzchnię 2,8 m², jaka przypadła w tamtej sprawie na jednego osadzonego. O nakazie humanitarnego traktowania więźniów stanowi również art. 10 ust. 1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, otwartego do podpisu w N. dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167), zgodnie z którym każda osoba pozbawiona wolności ma być traktowana w sposób humanitarny i z poszanowaniem jej przyrodzonej godności. Standardy traktowania więźniów wyznaczone są również przez Wzorcowe reguły minimalne postępowania z więźniami, przyjęte w G. w 1955 r. oraz Europejskie reguły więzienne, przyjęte przez Radę Europy w 2006 r.

Na gruncie prawa polskiego sytuacja prawna osób pozbawionych wolności uregulowana jest w sposób ogólny w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. „Kodeks karny wykonawczy” (Dz.U. Nr 90 z 1997 r., poz. 557 z późn. zm.).

Ustawodawca wśród naczelnych zasad k.k.w. wymienił w art. 4 zasadę humanitaryzmu, która zakłada, że kary, środki karne, zabezpieczające i zapobiegawcze wykonuje się w sposób humanitarny, z poszanowaniem godności ludzkiej skazanego. Skazany zachowuje także prawa i wolności obywatelskie. Ich ograniczenie może wynikać jedynie z ustawy oraz z wydanego na jej podstawie prawomocnego orzeczenia.

W myśl art. 5 k.k.w. skazany jest podmiotem określonych w kodeksie praw i obowiązków. Katalog praw skazanych wyliczony jest w art. 102 k.k.w., gdzie w pkt 1 mowa jest o tym, że skazany ma prawo do: odpowiedniego ze względu na zachowanie zdrowia, wyżywienia, odzieży, warunków bytowych, pomieszczeń oraz świadczeń zdrowotnych i odpowiednich warunków higieny.

Warunki bytowe osadzonego w zakładzie karnym bądź areszcie śledczym określa m.in. art. 110 k.k.w., zgodnie z którym skazanego osadza się w celi mieszkalnej wieloosobowej lub jednoosobowej (§ 1). Powierzchnia w celi mieszkalnej, przypadająca na skazanego, wynosi nie mniej niż 3 m². Cele wyposaża się w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy zapewniający skazanemu osobne miejsce do spania, odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie odpowiednie do czytania i wykonywania pracy (§2). Dyrektor zakładu karnego lub aresztu śledczego może umieścić skazanego na czas określony, nie dłuższy niż 14 dni, w warunkach, o których mowa w § 2 zdanie drugie, w celi mieszkalnej, w której powierzchnia przypadająca na skazanego wynosi poniżej 3 m², nie mniej jednak niż 2 m², jeżeli zachodzi konieczność natychmiastowego umieszczenia w zakładzie karnym lub areszcie śledczym nieposiadającym wolnych miejsc w celach mieszkalnych:

- 1) skazanego na karę pozbawienia wolności przekraczającą 2 lata,
- 2) skazanego określonego w art. 64 § 1 lub 2 oraz art. 65 Kodeksu karnego,
- 3) skazanego za przestępstwo określone w art. 197-203 Kodeksu karnego,
- 4) skazanego, który samowolnie uwolnił się od odbywania kary pozbawienia wolności,
- 5) skazanego, który korzystając z zezwolenia na czasowe opuszczenie zakładu karnego lub aresztu śledczego, nie powrócił w wyznaczonym terminie,
- 6) przetransportowanego na polecenie sądu lub prokuratora z innego zakładu karnego lub aresztu śledczego, w celu udziału w rozprawie lub innych czynnościach procesowych,
- 7) osoby tymczasowo aresztowanej, ukaranej karą porządkową lub co do której zastosowano inne środki przymusu skutkujące pozbawieniem wolności. (§2b).

Sąd ma świadomość, że przeludnienie jednostek penitencjarnych należało, do II połowy 2009r., do najtrudniejszych problemów praktyki wykonywania kary pozbawienia wolności i niejednokrotnie prowadziło do naruszania standardów postępowania z osobami pozbawionymi wolności. Na temat przeludnienia w takich jednostkach wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 26 maja 2008 r. w sprawie sygn. akt SK 25/07 (Dz.U. z 2008r. Nr 96 poz. 620) uznając za niekonstytucyjny przepis art. 248 § 1 k.k.w. odraczając jednak utratę jego mocy obowiązującej do dnia 6 grudnia 2009 r. Trybunał uznał art. 248 § 1 k.k.w. za niekonstytucyjny z uwagi na niedookreślenie, o ile powierzchnia ta może być mniejsza (np. poprzez sformułowanie „nie mniejsze niż”) oraz ze względu na fakt, iż czas trwania takiej nadzwyczajnej sytuacji jest ujęty w przepisie jako „czas określony”.

Warunki pozbawienia wolności istniejące w przeludnionych celach sprowadzają się do sformułowania zarzutu niehumanitarnego, bądź niehumanitarnego traktowania osadzonych. Sposób niehumanitarnego traktowania musi jednak osiągnąć pewien minimalny poziom dolegliwości. Ocena tego minimum jest relatywna i uzależniona od wszystkich okoliczności sprawy, takich jak długość osadzenia w takich warunkach, następstwa psychiczne i fizyczne oraz, w niektórych przypadkach, płeć, wiek, stan zdrowia osadzonego. Warunki wykonywania kary nie powinny być źródłem dolegliwości innych niż związane bezpośrednio z pozbawieniem wolności. (por. Wyrok ETPC z 6 marca 2001 r. w sprawie *Dougoz v. Grecja* sygn. akt 40907/98, LEX nr 76229)

W ocenie Sądu przeludnienie aresztów śledczych i zakładów karnych może wpływać w istotny sposób zarówno na pogorszenie się warunków zdrowotnych, sanitarnych i bytowych uwięzienia, jak i na panujące wśród osadzonych

nastroje. Utrzymujące się stłoczenie ludzi na zbyt małej przestrzeni powoduje narastanie stresów i agresji, sprzyja częstszemu popełnianiu przestępstw przez osadzonych i jest podłożem wielu protestów. Jednocześnie ulegają wówczas znacznemu ograniczeniu możliwości prowadzenia przez Służbę Więzienną resocjalizacyjnego oddziaływania na skazanych. Należy podzielić pogląd, iż umieszczenie osoby pozbawionej wolności w celi o powierzchni przypadającej na osadzonego mniejszej niż 3 m² może stanowić wystarczającą przesłankę stwierdzenia naruszenia dóbr osobistych.

Jak jednak wynika z przedstawionego wyżej stanu faktycznego, powód – w okresie nie objętym przedawnieniem - nie przebywał w pozwanej jednostce penitencjarnej ani jednego dnia w warunkach przeludnionych. Przypadająca na jednego osadzonego powierzchnia celi wynosiła co najmniej 3 m².

Przy żądaniu przyznania odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonego podstawowym kryterium oceny sądu winien być rozmiar ujemnych następstw w sferze psychicznej pokrzywdzonego, bowiem celem przyznania ochrony w formie majątkowej jest zrekompensowanie i złagodzenie doznanej krzywdy moralnej. Z uwagi, że nie doszło do przeludnienia cel, nie mogło też z tego powodu dojść u powoda do ujemnych następstw psychicznych.

Przechodząc natomiast do szczegółowej analizy zarzutów sformułowanych przez powoda i mających świadczyć o naruszeniu jego dóbr osobistych przez pozwanego, podnieść należy, iż powód nie dowiódł, że miały one cechy dręczenia lub upokarzania.

Odnosząc się do zarzutu złych warunków bytowych wskazać należy, iż jak wynika z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego, pozwany na bieżąco remontuje oraz naprawia cele mieszkalne, w celu utrzymania właściwych warunków bytowych. Należy przy tym wyraźnie podkreślić, iż wszelkie uszkodzenia czy zabrudzenia są efektem przede wszystkim działań samych osadzonych, którzy niszczą substancję mieszkalną. Osadzeni, którzy z racji specyfiki jednostki przebywają tutaj tylko czasowo, nie dbają o wyposażenie i stan techniczny cel, w których zostają umieszczeni, a wręcz je dewastują. Widać ewidentną różnicę na korzyść w stanie technicznym i wyglądzie cel, w których przebywają skazani pracujący, odbywający od początku do końca orzeczoną wobec nich karę pozbawienia wolności na terenie Aresztu Śledczego.

Pozwany rocznie odświeża i remontuje kilkadziesiąt cel. W samy tylko 2014r. do sierpnia wyremontowano 68 cel. Powyższe świadczy o stałym remontowaniu cel mieszkalnych i stałym ich niszczeniu. Od 2013 roku sukcesywnie dokonywana jest zabudowa kąpoków sanitarnych w sposób całkowity. Podczas kompleksowych kontroli aresztu, przeprowadzanych przez Sędziego Penitencjarnego, nie stwierdzono nieprawidłowości w żadnym zakresie, w tym w zakresie warunków osadzenia, czy złego lub bardzo złego stanu pomieszczeń. Lokalne zawilgocenia pojawiające się w pomieszczeniach są na bieżąco usuwane.

Odnosząc się do zarzutów pozwu związanych z utrzymaniem higieny, wskazać należy, iż wszystkim osadzonym zapewnia się możliwość dbania o higienę osobistą. Zgodnie z wytycznymi ogólnobudowlanymi wszystkie cele mieszkalne wyposażone są w węzły sanitarne. Kwestia minimalnego standardu utrzymania higieny przez mężczyzn przebywających w zakładach karnych została uregulowana w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie Regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz.U. Nr 152, poz. 1494) oraz Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie Regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania (Dz.U. Nr 152, poz. 1493) Z ww przepisów wynika, że skazany/tymczasowo aresztowany korzysta co najmniej raz w tygodniu z kąpiei. Częstsze kąpiele przysługują osadzonym mężczyznom zatrudnionym przy pracach brudzących oraz chorym według wskazań lekarza. Możliwe jest także w indywidualnych uzasadnionych wypadkach uzyskanie zgody Dyrektora na dodatkową kąpiel. Jak wynika z poczynionych w sprawie ustaleń, osadzeni w Areszcie Śledczym w Ł. korzystają z kąpiei jeden raz w tygodniu, poza wyżej wymienionymi przypadkami. Łaźnie aresztu wyposażone są w 12 stanowisk prysznicowych. Do kąpiei kierowane są maksymalnie 24 osoby. Każda osoba korzysta z jednego stanowiska prysznicowego, pozostałe osoby oczekują w przebieralni. Pozwany nie ma obowiązku wydzielać osobnych stanowisk prysznicowych w sposób stały.

Kąćki sanitarne w celach mieszkalnych są obecnie pełnowymiarowe i w pełni zamknięte zapewniając swobodne oraz intymne korzystanie z sanitariatu. Wymiary drzwi ok. 150 cm, zapewniają osadzonym w podstawowym stopniu intymność. Powód miał zatem zapewnioną intymność w dostatecznym stopniu.

Wyposażenie cel mieszkalnych dla osadzonych w sprzęt kwaterunkowy jest zgodne z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Ilość w/w sprzętu zawsze jest dostosowana do liczby osadzonych przebywających w danej celi mieszkalnej. Osadzeni mogą zgłaszać oddziałowym potrzebę wstawienia dodatkowych sprzętów kwatermistrzowskich. Wszelkie usterki sprzętu kwatermistrzowskiego zgłoszone przez osadzonych są usuwane niezwłocznie i na bieżąco.

Drewniana stolarka okienna w sposób dostateczny spełnia swoją funkcję. Stan techniczny stolarki okiennej nie jest wprawdzie idealny ale jest to wynikiem m.in. dewastacji przez samych osadzonych. Przeprowadzane są stałe konserwacje i naprawy doraźne. Corocznie przed sezonem grzewczym odbywa się dodatkowa wizytacja cel w związku z przygotowaniem pomieszczeń do sezonu zimowego, m.in. dotyczy kontroli stanu okien, odpowietrzania grzejników.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego łóżek stosowanych w AŚ w Ł., wykazano, iż łóżka, tak jak pozostały sprzęt kwaterunkowy są zgodne z ww. rozporządzeniem w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach innych i aresztach śledczych. Są to łóżka typu koszarowego stosowane w jednostkach więziennych, wojskowych. W łóżkach tych nie stosuje się podkładów. Wydawanie materaców i koców odbywa się stosownie do ww. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że stan techniczny urządzeń, wyposażenia i pomieszczeń pozwanej jednostki penitencjarnej jest pod ciągłą kontrolą i jest utrzymywany na poziomie gwarantującym funkcjonalność.

Reasumując zatem w zakresie zapewnienia powodowi odpowiednich warunków bytowych Sąd nie dopatrył się po stronie pozwanego aresztu jakichkolwiek uchybień mogących skutkować jego odpowiedzialnością wobec powoda.

Jeśli chodzi o zarzuty dotyczące zobowiązania powoda do korzystania z odzieży skarbowej poza terenem jednostki penitencjarnej, dotyczyły one osadzenia powoda w innej jednostce penitencjarnej.

Biorąc pod uwagę powyższe ocenić należy, że zarzuty powoda są całkowicie bezpodstawne, subiektywnie przedstawione, a nadto w żaden sposób nie udowodnione. W niniejszej sprawie nie zachodzą żadne przesłanki niezbędne do stwierdzenia naruszenia dóbr osobistych powoda, w tym w szczególności przesłanka bezprawnego zachowania pozwanego. Należy podkreślić, że opisywane przez powoda niedogodności, być może rodzące u osób pozbawionych wolności pewien dyskomfort, w ocenie obiektywnej nie mogą być postrzegane jako naruszenie dóbr osobistych.

Sąd zważył, iż odbywanie kary pozbawienia wolności niesie ze sobą w sposób immanentny wiele dolegliwości wyrażających się nie tylko w pozbawieniu możliwości swobody i w dużej mierze intymności, z uwagi na konieczność przebywania i wykonywania czynności życia codziennego w ściśle określonych, niekomfortowych warunkach. Mając na względzie powyższe Sąd doszedł do przekonania, że samo osadzenie powoda w celi z wyłącznie zimną wodą bieżącą, czy też wyposażonej w zużyty sprzęt bądź częściowo zniszczone przedmioty osobistego użytku jak materace, nie narusza jego godności, czy prawa do intymności.

Sąd nie dopatrył się, aby stan celi, w której przebywał powód odbiegał od standardu innych cel w Areszcie Śledczym w Ł. (aczkolwiek, bez wątpienia, nie odpowiadał on oczekiwaniom osadzonego), a cele były wyposażone w regulaminowy sprzęt kwaterunkowy z węzłem sanitarnym określonym w treści załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Zimna bieżąca woda, grzałka elektryczna oraz miska umożliwiały zagrzanie wody, chociażby do codziennego umycia się. Raz na tydzień osadzeni korzystali z łaźni, gdzie była ciepła woda.

Reasumując stwierdzić należy, że ustalone przez Sąd fakty nie dają podstaw do przyznania powodowi zadośćuczynienia z tytułu naruszenia jego dóbr osobistych. Powód nie wykazał, aby pobyt w pozwanej jednostce, wywołał u niego negatywne skutki psychiczne, zdrowotne bądź fizyczne powodujące poczucie krzywdy, innej niż wynikająca z samego faktu pozbawienia wolności i związanej z tym izolacji, ograniczenia swobody i wolnej woli decydowania o samym sobie. W tym wypadku powód powinien udowodniać, nie tyle złe warunki panujące w trakcie jego pobytu w celi, ale także konkretną krzywdę z tym związaną.

Samo niezadowolenie powoda ze standardów pomieszczeń mieszkalnych nie daje jeszcze podstaw do przyjęcia istnienia uchybień w funkcjonowaniu Aresztu. Nie można oczekiwać, iż miejsca, w których przebywają osoby pozbawione wolności, będą odpowiadały standardom hoteli czy innych zakładów prowadzących działalność komercyjną. Odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, wskazać należy iż osoba osadzona musi liczyć się z ograniczeniami i dolegliwościami wynikającymi z wykonywania kary pozbawienia wolności (por. wyrok SN z 02.10.2007r., II CSK 269/07, opubl. Monitor Prawniczy, rok 2007, Nr 21, str. 1172). W ocenie Sądu warunki w celi nie były niegodziwe, a powód nie doznał cierpień, które pozwalałyby na przyjęcie, że naruszały jego godność, co uzasadniałoby przyznanie mu z tego tytułu zadośćuczynienia.

W tym miejscu na marginesie należy dodatkowo wskazać, że przy ocenie przestrzegania przez pozwanego minimalnych norm w zakresie standardów wykonywania kary pozbawienia wolności i ewentualnego naruszenia dóbr osobistych osadzonych nie można abstrahować od realnej sytuacji i kondycji finansowej Państwa, ogólnej sytuacji gospodarczej, w tym poziomu życia ogółu obywateli - także tych, którzy nie mają zapewnionego minimum socjalnego nie będąc karanymi karą pozbawienia wolności.

Mając powyższe na uwadze, zważywszy na okoliczności faktyczne rozpoznawanej sprawy, Sąd oddalił powództwo w całości.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu zapadło w oparciu o art. 102 k.p.c. D. Ź. w całości przegrał sprawę, co w normalnym toku rzeczy oznaczałoby, że powinien ponieść wszelkie związane z tym koszty, które pojawiły się po stronie jego przeciwnika procesowego. Ustawodawca przyznaje jednak Sądowi pewną swobodę w zasądzaniu kosztów procesu, gdy stosowaniu zasady odpowiedzialności za wynik sporu (art. 98 k.p.c.) sprzeciwiają się względy słuszności, co właśnie wyraża się stwierdzeniem, że w przypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może nie obciążać strony kosztami procesu w całości lub w części, do czego uprawnia go treść art. 102 k.p.c. Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie, zaistniały te warunki. Sąd miał przede wszystkim na uwadze trudną sytuację życiową i majątkową powoda (długotrwałe osadzenie w zakładzie karnym, brak dochodów z wykonywanej pracy, brak wpływów finansowych z zewnątrz, zły stan zdrowia), w związku z czym doszedł do przekonania, że po jego stronie zachodzą okoliczności pozwalające, wyjątkowo, na odstąpienie od ogólnych reguł rządzących problematyką kosztów procesu. Przeciwnie zaś rozstrzygnięcie stanowiłoby dla niego nadmierną dolegliwość.